

KAS KULTUR HJÄRTA SKOLA

barn- och ungdomsinflytande över kulturen

”

Barn och unga ska kunna vara med och styra, tycka och tänka ut hur kulturlivet ska se ut i Dalarna.

I projektet jobbar vi med att skapa nya strukturer för inflytande för barn och unga över kulturområdet i hela länet. Vi testar metoder för att hitta fungerande arbetssätt där unga ges reellt inflytande att styra sitt kulturutbud och eget skapande. Vi vill samtidigt utveckla och stärka det arbete som redan pågår inom skola och lärarutbildning.

Kultur Hjärta Skola är ett av Riksteaterns regionala utvecklingsprojekt som drivs i samarbete med Landstinget i Dalarna och Riksteatern i Dalarna.

”

Projektbeskrivning för regionalt utvecklingsprojekt i Dalarna

Denna projektbeskrivning är reviderad för att ta hänsyn till ingångna avtal samt bestämd Aktivitetsplan.

Projektid: 2013 – 2015

Ägare: Riksteatern, Landstinget Dalarna och Riksteatern Dalarna

Projektledare: Mattias Dristig och Ulrika Öhrn

Blogg: <http://skolscenen-kulturhjärtaskola.riksteatern.se>

PROJEKTIDENTITET

Projektets identitet kan sammanfattas enligt följande text:

”För ett reellt barn- och ungdomsinflytande över kulturen!

Barn och unga ska kunna vara med och styra, tycka och tänka ut hur kulturlivet ska se ut i Dalarna.

I projektet jobbar vi med att skapa nya strukturer för inflytande för barn och unga över kulturområdet i hela länet. Vi testar metoder för att hitta fungerande arbetssätt där unga ges reellt inflytande att styra sitt kulturutbud och eget skapande. Vi vill samtidigt utveckla och stärka det arbete som redan pågår inom skola och lärarutbildning.

Kultur Hjärta Skola är ett av Riksteaterns regionala utvecklingsprojekt som drivs i samarbete med Landstinget i Dalarna och Riksteatern i Dalarna.”

VISION

Bra och viktig kultur ska finnas tillgänglig för alla barn och unga. Oavsett uppväxtvillkor ska alla barn och unga få kulturella upplevelser som vidgar deras vyer, ger perspektiv och förståelse för världen de lever i och som möjliggör för dem att påverka och förändra sina och andras levnadsvillkor. De ska inspireras till och ges möjligheter att uttrycka sina tankar genom kultur och konst och utveckla sitt eget skapande. Kulturen ska vara en naturlig del av barn och ungas vardag och lärande i förskolan, skolan och fritiden.

Dalarna ska arbeta för att bli en spjutspets nationellt vad gäller barn och ungas inflytande över kulturen. Barns och ungas åsikter, idéer och kreativitet ska genomsyra det dagliga arbetet i kulturverksamheter för barn och unga i länet utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Barn och unga ska ha ett reellt inflytande över de kulturfrågor som rör dem.

MÅLGRUPP

Målgruppen för projektet är barn och unga och vuxna som arbetar med kultur i skolan, exempelvis skolledare, pedagoger, kultursamordnare, kulturarrangörer och kulturaktörer i Dalarna. Vi riktar oss särskilt mot förskola och skola eftersom det är den enda demokratiska vägen att nå alla barn och unga. Skolans läroplan omfattar också ett kulturuppdrag, där kulturen utgör ett verktyg för lärande.

Projektet har även pågående inflytandeprojekt, verksamheter och övriga kultursatsningar med Dalarnas barn och ungdomsområde som målgrupp.

Definitionen av barn och unga följer den åldersindelningen som den nationella barn- och ungdomspolitikerna har. Där räknas de mellan 0-18 år som barn. Med ungdomar menas alla mellan 13-25 år.

Dalarnas län är till ytan Sveriges 4:e största län och består av 15 kommuner. I länet bor omkring 78 500 barn och ungdomar mellan 0-25 år.

SYFTE

Projektet syftar till att:

- utveckla metoder för att öka barn och ungas inflytande över och deltagande i kulturen i Dalarnas län
- stärka förutsättningarna för barn- och ungdomskulturen genom samordning av och kunskap om barn- och ungdomskultur i Dalarnas län
- stärka Landstinget Dalarnas och Riksteatern Dalarnas arbete med kultur för, av och med barn och unga
- utveckla metoder som kan stärka tillgängligheten av kultur för och av barn och unga i hela länet oavsett var man bor, kön, funktionsförutsättning, social och etnisk bakgrund.
- tillvarata erfarenheter och sprida kunskap om barn och ungdomskultur och barn och ungas inflytande över kulturen lokalt, regionalt och nationellt.

ÖVERGRIPANDE MÅL

Projektet har följande övergripande mål:

Ett ökat inflytande för barn och unga över kulturen

- Skapandet av EKO-struktur¹ i minst fem kommuner under projekttiden
- Minst 10 deltagande elevråd/skolor, 10 kommunala Elevkulturombud, 5 regionala Elevkulturombud
- Genomföra utbildning av inflytandeprocessledare som kommer leda ett antal processer i kommuner som medverkar i projektet

En ökad tillgänglighet av kultur för barn och unga

- Skapandet av EKO-struktur som sträcker sig från klassrummen upp till nationell nivå

En ökad samordning av kultur och kunskap om kultur för barn och unga i Dalarna

- Finnas med i nätverket Ung Kultur Dalarna²

¹ Se bilaga 1 som beskriver tankarna kring ElevKulturOmbuds-satsningen EKO mer ingående.

- Skapandet av referensgrupper i samband med EKO-arbetet. Genomföra ett antal träffar
- Skapandet av en högskoleutbildning/kurs där D.I.G³ är en bärande komponent

En ökad spridning av kunskap om barn- och ungdomskultur och ungas inflytande över kulturen lokalt, regionalt och nationellt

- Genomföra minst tre Deltagarkonferenser under projekttiden
- Skapandet av en högskoleutbildning/kurs
- Blogg via Skolscenen som förutom projektuppdatering även innehåller kunskap i form av forskningsrapporter, utvärderingar osv
- Kartläggningen av Dalarnas kulturliv görs med intervjuer av representanter från nätverket Ung Kultur Dalarna.
- Utbildning av regionala Elevkulturombud
- Säkra finansiering för en fortsättning av EKO-strukturen efter projekttidens slut
- Undersöka möjligheter hur D.I.G, Ung Filosofi i Skolan och andra Skolutvecklingsprojekt i Riksteaterns regi kan implementeras i länet

Stärka föreningar som arbetar med barn och ungas fritidsverksamhet

- Finnas med i nätverk och undersöka föreningars och Riksteatern Dalarnas behov av utveckling och stöd när det gäller barn- och ungas delaktighet över kulturområdet
- Undersöka hur projektets olika metoder (EKO, Inflytandeprocessen, D.I.G, Scenråd etc) kan komma föreningslivet och Riksteatern Dalarna till del

Projektet är ett lärandeprojekt, dvs. att metoder kommer testas och utvärderas löpande och projektet kan under arbetet ta nya vägar beroende på de erfarenheter som görs.

PROJEKTETS ÖVRIGA ÅTAGANDEN

1. Hålla styrgruppen uppdaterad

Detta sker via återkommande styrgruppsmöten, mailutskick samt uppdaterad blogg via Riksteaterns plattform Skolscenen.

2. Arrangera tre konferenser inom området

Tre Delaktighetskonferenser kommer arrangeras under projekttiden. Ytterligare konferenser och seminarier kan tillkomma.

3. Ge ett förslag på en högskoleutbildning för pedagoger/kulturaktörer inom området

Förslaget kommer tas fram i samarbete med Riksteatern och Högskolan Dalarna och utgår från Igr11, estetiska läroprocesser och reellt inflytande över kulturen.

4. Kartlägga kulturverksamheter som finns i länet och som riktar sig till barn/unga samt föreslå insatser för att öka tillgängligheten av kultur

Kartläggningen av Dalarnas kulturliv görs med intervjuer av representanter från nätverket Ung Kultur Dalarna och kopplas till befintliga styrdokument inom kulturområdet. Kartläggningen mynnar ut i en delrapport.

² I nätverket Ung Kultur Dalarna ingår Riksteatern Dalarna, Dalarnas museum, Folkmusikens hus, Dalateatern, Dans i Dalarna, Film i Dalarna, Länsbibliotek Dalarna, Länslöjdskonsulenterna, Länskonst Dalarna, Mentalvårdsmuseet och Musik i Dalarna.

³ Man kan följa projektet D.I.G på hemsidan <http://skolscenen-dig.riksteatern.se/> Från satsningens hemsida hämtar vi följande förklarande text: "I Dramatik i grundskolan får eleverna verktyg för läsning, reflektion och analys av texter skrivna för scen. Kunskaperna som utvecklas av eleverna i projektet blir en möjlighet för dem att delta i de text- och idédiskussioner som förs kring potentiella produktioner på Riksteatern och på länsteatern.""

5. Skapa en extern webbplats via Riksteatern där projektet kan följas

En projektblogg via Riksteaterns plattform Skolscenen skapas och uppdateras löpande.

6. Utveckla befintliga metoder i länet och i Riksteaterns verksamhet för barn/ungas inflytande

Positiva exempel på inflytande och delaktighet kommer lyftas fram i slutrapporten, via projektbloggen och på de återkommande delaktighetskonferenserna. Skapandet av lokala och regionala ElevKulturOmbud (EKO), som ges reellt inflytande, är en av projektets bärande metoder.

PROJEKTETS BAKGRUND

Den nationella och regionala kulturpolitiken fastslår att barn- och ungdomskulturen ska vara ett prioriterat område. Barn och unga i Dalarna ska ha möjlighet att möta professionella kulturutövare och att själva skapa.

Inflytande

Barn och ungas inflytande över kulturen är en aspekt som behöver uppmärksammas mer. Skälen till det är flera. Barnkonventionen, liksom den nationella barn- och ungdomspolitikens fastslår att barn och unga ska ha inflytande över frågor som rör dem, även kulturen. Statens Folkhälsoinstitut har i en forskningsöversikt visat att barns hälsa gynnas av ökat inflytande i frågor som rör dem själva. Metoder för att tillvarata barn och ungas synpunkter, engagemang och förverkliga deras idéer behöver utvecklas.

Genom att stimulera och stödja barn och ungas delaktighet i kulturen kan nya former för utövande och publikmöte utvecklas och det ideella arrangörsnätet vitaliseras. Riksteaterns Inflytandeprojekt⁴ utgör ett första steg i arbetet med att hitta former för barn och ungas inflytande över kulturen. Arbetet ska sedan fortlöpande utvecklas under Kultur Hjärta Skola-projektet.

Tillgänglighet

En viktig utgångspunkt för Landstinget Dalarnas kulturverksamheter är att organisera och systematisera arbetet för att skapa en jämställdhet i länet. För att säkerställa att kultur når alla barn och unga i Dalarna beslutade Landstingets kulturnämnd, 2009-04-16, att ge kulturförvaltningen i uppdrag att utreda barn och ungas möjligheter att ta del av ett kulturutbud och möjlighet för eget skapande. För att få en samlad bild av hur det förhåller sig i länet behöver en kartläggning göras som omfattar alla kulturverksamheter oavsett genre. Bland de insatser som idag finns för att öka tillgängligheten av kultur för länets barn och unga är Kulturbussarna.

Utbildning

Aktionsgruppen för barnkultur påpekar i sin rapport *Tänka framåt, men göra nu. Så stärker vi barnkulturen* (SOU 2006) att aktörer inom kulturlivet behöver utbildning i hur skolans uppdrag, styrdokument och organisation ser ut. Skolans personal i sin tur behöver mer kunskaper om kultur, konstnärligt arbete och estetiska lärprocesser.

⁴ Riksteaterns Inflytandeprojekt

Riksteatern och Riksteatern Dalarna erbjuder Landstinget att stå värd för en process där landstinget får möjlighet att hämta in kunskap och synpunkter till den regionala kulturplanen från grupper som man inte lyckats eller hunnit träffa tidigare. Landstinget står som beställare av frågorna som man vill ha besvarade. Exempel på metoder för insamlandet av kunskap och synpunkter är Kulturlabb, Remiss i rekordfart, Åsiktsmingel m.m.

Det finns ett behov av att sprida kunskap om kultur för barn och unga mellan skolledare, pedagoger, kulturarbetare och arrangörer av barn och ungdomskultur. Ett regionalt resurscentra ska erbjuda utbildningsinsatser för både skolpersonal, kulturaktörer och arrangörer av barn och ungdomskultur.

I Dalarna genomförs statliga satsningar som Skapande skola som syftar till att stärka mötet mellan kultur och skola utifrån ett lärandeperspektiv. Under 2011 tilldelades länets skolor totalt 5 547 000 kr. Ett regionalt stöd för att stärka och fördjupa dessa insatser behöver utvecklas för att i högre utsträckning tillvarata de möjligheter som satsningen innebär för skolor i Dalarna. Genom projektet ska en utökad samverkan sökas med Högskolan Dalarna i frågor som berör kultur i förskola och skola.

OM PROJEKTÄGARNA

Riksteatern

Riksteatern är en folkrörelse som arrangerar och främjar scenkonst och som äger en teater; en turnerande nationalscen för alla. Riksteaterns verksamhetsidé är att skapa mentala krokar på många språk för att sätta tanken och känslan i rörelse. Genom scenkonst och andra aktiviteter ska Riksteatern bidra till att alla deltar, har inflytande och känner delaktighet i samhället. Riksteatern ska vara en föregångare i att utöva och utveckla nya former för deltagande, delaktighet och inflytande för att skapa morgondagens demokrati.

Riksteatern Dalarna (tidigare Scenkonst Dalarna)

I Dalarna finns i nästan alla kommuner ideella kultur-/teaterföreningar och andra organisationer som är anslutna till Riksteatern. De arrangerar teater- och dansföreställningar för både barn, unga och vuxna som förmedlas genom Riksteaterns regionala nivå – Riksteatern Dalarna.

Riksteatern Dalarna har tillgång till två, av Landstinget Dalarna anställda teaterkonsulenter. Konsulenterna arbetar med arrangörsutveckling, samordning och spridning scenkonst och kunskap om scenkonst i Dalarna. Konsulenterna administrerar Landstinget Dalarnas arrangörsstöd för barn och ungdomsteater. Omkring 14 000 barn och unga i Dalarna möter årligen scenkonst genom Riksteatern Dalarnas förmedling. Arrangörsnätverket behöver på många håll stärkas och vitaliseras. De ideella arrangörsföreningarnas nätverk behöver stärkas och utvecklas för att stärka arrangörskapet och för att nå nya målgrupper. Det kan göras genom samordning, utbildning, tillgänglighet och metodutveckling inom inflytande och delaktighet med fokus på området barn- och ungdomskultur.

Landstinget Dalarna

Landstingsfullmäktige har antagit dokumentet *Landstinget och kulturen - vision och mål 2005-2010* med tillägget om förlängning till 2012. Där står att landstingsfinansierade kulturverksamheter ska utföra sina uppdrag utifrån FN:s barnkonvention och utveckla insatserna för barn och unga. Barnkonventionen fastslår barns rätt till kultur och rätt till inflytande och delaktighet över de frågor som berör dem. Arbetet för att kultur ska nå *alla* barn i länet bör intensifieras och formaliseras för att stärka barn och ungas rättighet till att vara del av kulturlivet. Förutsättningarna för barn och ungas möte med kultur behöver stärkas med utgångspunkt i inflytande och delaktighet, tillgänglighet, utbildning och samordning.

Dalarna tillhör de län som 2013 ingår i den så kallade Samverkansmodellen. Med anledning av det har Landstinget Dalarna tagit fram en kulturplan i samverkan med länets kommuner, kulturaktörer och civilsamhället i Dalarna.

Våren 2011 har Riksteatern Dalarna genomfört samtal i fokusgrupper i länet för att ta in synpunkter inför kulturplanen. Fokusgrupperna har bestått av kommunala kulturchefer, kultursamordnare, pedagoger och lärarstudenter, men också av kulturarrangörer av olika slag som Bygdegårdsföreningar, Riksteaterföreningar, arrangörer för Peace and Love festivalen och studieförbund. Vid samtalen har bland annat framkommit att det finns starkt behov av samordning och utveckling av nätverk, både regionalt och kommunalt, för barn- och ungdomskultur. Det efterfrågas också ett samlat regionalt kulturcentrum för barn och unga, som kan tillhandahålla kunskap och kompetens för hur man arbetar med dessa frågor. Det efterfrågas ett stöd i arbetet med kultur i skolan och utbildningsinsatser för att utveckla mötet mellan kultur och skola. Vad som framkommit vid fokussamtalen är i linje med vad som framkommit av nationella utredningar gällande utvecklingsbehoven inom kultur för barn och unga.

Samordning av kultur

Ung Kultur Dalarna är ett nätverk av landstingsfinansierade kulturaktörer i länet med uppdraget att verka för barn och ungdomskultur. I nätverket Ung Kultur Dalarna ingår Riksteatern Dalarna, Dalarnas museum, Folkmusikens hus, Dalateatern, Dans i Dalarna, Film i Dalarna, Länsbibliotek Dalarna, Länslöjds konsulenter, Länskonst Dalarna, Mentalvårdsmuseet och Musik i Dalarna. Det är verksamheter som har stor erfarenhet av att arbeta med barn och ungdomskultur och inom nätverket samarbetar man för att höja kunskapen och intresset för området.

Nätverket arrangerar årligen en utbudsdag och en inspirationsdag där föreställningar, föreläsningar, workshops och visningar inspirerar vuxna som arbetar med barn och unga att använda vad verksamheterna har att erbjuda. Till dagarna kommer tjänstemän och pedagoger från Dalarnas kommuner, ideella arrangörer och studieförbund. Dessutom arbetar verksamheterna var för sig gentemot kommuner, skolor, ideella föreningar och folkbildning. Idag finns ingen samordning för nätverket och heller ingen totalbild av hur många barn nås av verksamheternas arbete.

En regional samordning för att sprida kunskaperna om kultur för barn och unga är nödvändig för att *alla* barn och unga ska få möjlighet att ta del av kultur. En sådan samordning kan stärka både ideella arrangörer och kommunala samordnare i arbetet med kultur för, av och med barn och unga.

TIDSPLAN

2012 Förstudie

Inflytandeprojektet genomförs

En regional konferens för unga i Dalarna genomförs i samverkan med Region Dalarna – återkoppling till resultat av Inflytandeprojektet

Våren 2013 Projektstart och planering

Mattias Dristig anställs 15 april 2013.

Under perioden april – juli planeras projektet ytterligare och en aktivitetsplan tas fram baserat på projektets målbeskrivningar, projektbeskrivning och samverkansavtal.

Projektet D.I.G (Dramatik i Grundskolan) påbörjas via Riksteatern och Dalateatern

2013 – 2015 Genomförande

Hösten 2013

Starta och medverka i nätverk

Ordna Delaktighetskonferens

Ordna projektsida via Skolscenen

Presentera EKO
Kartläggningen genomförd och klar
Påbörja Högskoleförslag
Riksteatern utbildar processledare angående inflytande

2014

EKO implementeras i vissa kommuner
Lokala/Regionala EKO-representanter presenterar sig på Delaktighetskonferens
Riktlinjer angående Delaktighetsarbetet
Hur ska delaktighet inom Riksteatern/Föreningslivet utökas?
Processledare från projektet leder processer angående barn- och ungas inflytande i regionen
Undersök utökad finansiering för 2015

2015

EKO tar hand om Delaktighetskonferensen
Idégenerering av nya projekt
Delaktighet inom Riksteatern/Föreningslivet
~~Skrift angående Delaktighet~~⁵
Processledare från projektet leder processer angående barn- och ungas inflytande i regionen
Säkra fortsättningen av projektets framtagna strukturer (tex EKO/Delaktighetskonferenserna)

Dec 2015 Avslut

Slutdokumentering och utvärdering av projektet.

En utförligare aktivitetsplan över projektets samtliga delar finns som bilaga i denna projektbeskrivning.

BUDGET

Budget 2013-2015, kr Kultur♥ skola	Förstudie utfall	2013	2014	2015
Intäkter				
Landstinget Dalarna	157 156	260 000	460 000	260 000
Riksteatern	0	260 000	260 000	260 000
Totalt	157 156	520 000	720 000	520 000
Kostnader				
Projektleddning 100 % 2014. Ca 60% -2015 inkl adm, OH, resor	136 788	414 000	570 000	370 000
Utbildning och seminarier	20 368	66 000	70 000	90 000
Informationsspridning, inkl dokumentation, trycksaker, marknadsföring		40 000	80 000	60 000
Totalt	157 156	520 000	720 000	520 000

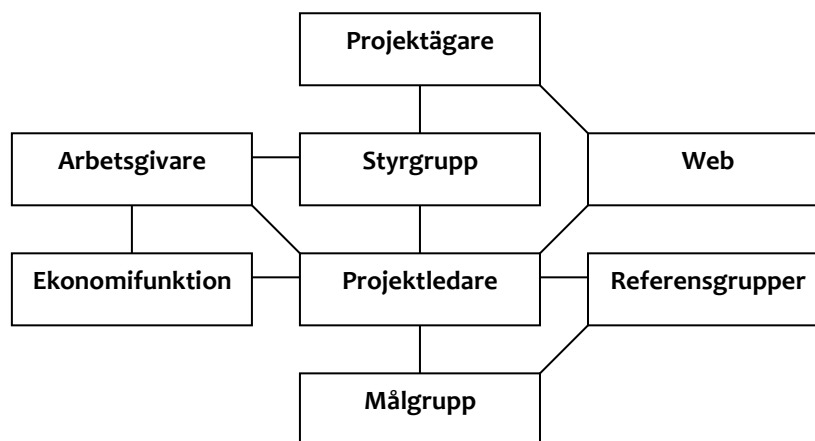
⁵ Denna uppgift kommer inte att utföras då medel saknas.

PROJEKTORGANISATION OCH ANSVAR

Projektägare: Riksteatern nationellt, Landstinget Dalarna (Kultur- och bildningsförvaltningen), Riksteatern Dalarna. Detta är de organisationer som står bakom projektet och har varit med att ta fram projektets mål, syfte osv.

Styrgrupp: Riksteatern Dalarna, Landstinget Dalarna och representanter från Riksteatern nationellt bildar en styrgrupp. Styrgruppens uppgift är att rapportera till respektive projektägare samt ha mandat att fatta beslut för dennes räkning. Styrgruppen blir en garant för att Projektledarna följer projektets överenskomna mål och aktivitetsplan. Styrgruppen finns till för att följa projektet samt vara länken mellan projektledare och projektägare. Detta även för att minimera projektledarnas mötestider med tre styrelser.

Projektledare: Mattias Dristig och Ulrika Öhrn är anställda via Landstinget Dalarna (Kultur- och bildningsförvaltningen). Projektledarnas primära uppgift är att se till att projektet utför det som är bestämt i överenskommen projektbeskrivning med tillhörande aktivitetsplan. Projektledarna rapporterar till projektets Styrgrupp och sammankallar den samma.

Arbetsgivare: Landstinget Dalarna är den formella arbetsgivaren för projektets projektledare.

Ekonomifunktion: Landstinget Dalarna bistår projektet med en ekonomifunktion. Denna ekonomifunktion bistår projektledarna och underlättar vid löpande budgetarbete, fakturering osv.

Referensgrupper: Olika grupper som kan komma projektet till del. Personer som ingår i referensgrupperna hämtas från projektets målgrupper och sammankallas av projektledarna.

Web: Webfunktioner från projektägarnas olika plattformar. T ex Landstinget Dalarnas hemsidor och Riksteaterns Skolscenen. Projektledarna ansvarar för att dessa uppdateras i samarbete med Projektägarnas olika web-anställda.

Målgrupp: Dessa grupper specificeras mer under separat punkt i denna projektbeskrivning.

EXEMPEL PÅ MÅLGRUPPER OCH ÖVRIGA INTRESSETER

Nätverket UngKultur som består av: *Dalarnas museum* (Bildkonstpedagogik), *Folkmusikens hus* (Folkmusiklägret Ethnolägret med unga från stora delar av världen),

Dalateatern (Barn och ungdomsteater, Dramatik i Grundskolan), *Dans i Dalarna* (Internationell balettävlingen för unga dansare i Europa - Stora Daldansen), *Film i Dalarna* (Sociala medier för barn och unga - Media kompetens), *Högskolan Dalarna*, *Länsbibliotek Dalarna* (Barnboksfestival för barn och unga - Läsfestivalen), *Länsslöjdskonsulenterna* (Kulturarv och förnyelse genom slöjd), *Länskonst Dalarna* (Barnbildcentrum utan väggar - Samarbete mellan flera kommuner), *Mentalvårdsmuseet* (psykiatrihistoria) och *Musik i Dalarna* (Bra kontakt med unga genom länets musikskolor och fritidsgårdar).

Intressenter som ser en styrka i projektet samt har möjlighet att delta aktivt:

Ung jazz Dalarna, Konstfrämjandet, Skådebanan, Kulturmagasinet Falun, Studieförbunden i Dalarna, Avesta Art, Dalarnas Folkrörelsearkiv, Arkivcentrum Dalarna, Rättviks konsthall Gamla Meken i Smedjebacken, Grafikverkstaden i Falun, Dalarnas samtliga kommuner i processen för att ta fram Dalarnas regionala kulturplan. Högskolan Dalarna, Strukturfondsprojektet KKN Kulturella och kreativa näringar. Interregionala nätverket för barn och ungdomskultur i Dalarna, Gävleborg och Uppsala län.

PROJEKTÄGARNAS OLIKA INTRESSEN AV PROJEKTET

För *Riksteatern* kan projektet uppfylla mål i strategin för Regional utvecklingsarbete samt mål i Riksteaterns övergripande barn- och unga strategi.

Den 15 februari 2011 tog Riksteatern ett beslut om en regional strategi för Riksteaterns samlade verksamhet. En viktig komponent i det strategiska arbetet är att säkerställa att det samlade regionala utvecklingsarbetet bedrivs med utgångspunkt i regionala förutsättningar, med hänsyn tagen till organisationen i ett nationellt perspektiv. För att säkerställa detta måste projekten:

- Uppkomma genom ett regionalt eller lokalt initiativ och/eller behov,
- Bidra till regional utveckling i det aktuella länet, med möjlighet till nationell tillämpning,
- Genomföras i samverkan med regionala aktörer, och erhålla regional medfinansiering,
- Tydligt sträva mot minst ett långsiktigt mål i förändringskartan, samt bidra till att öka föreningarnas omsättning och syfta till att öka antalet medlemmar,
- Utgöra nationella satsningar av strukturell karaktär, alternativt syfta till att kvalitetshöja verksamheten inom ramen för minst ett uppdrag,
- Utgöra investeringar och därför generera i kostnadsminskningar och/eller effektiviseringar i linjearbetet inom tre år, alternativt uppbära finansiering från regional/lokal/annan finansiär inom samma tidsram.

För Riksteatern kan projektet uppfylla mål i Riksteaterns övergripande barn- och unga strategi på följande punkter:

- Stärka regionala samverkansmodeller och samarbeten mellan olika regioner för att lyfta kulturens särställning för demokratiutveckling ur ett barnperspektiv.
- Utveckla processer, metoder och redskap som utvecklar barn och ungas kunskap om, intresse för och makt att bemöta demokratins utmaningar och förutsättningar, med scenkonst som medel.
- Initiera och utveckla projekt som fungerar som brobyggare mellan professionella och amatörer, utövare, arrangörer och producenter.
- Stödja och formalisera samarbeten och dialog mellan kulturinstitutioner och aktörer, civilsamhället, skola och akademiska lärosäten.

- Initiera nya och vidareutveckla pågående samarbeten med relevanta aktörer inom och utanför kultursektorn – fokus ska läggas på de ideella krafterna inom Riksteatern och samarbeten med civilsamhällsaktörer som aktivt arbetar med att stärka barn och ungas inflytande och delaktighet.
- Stimulera och stödja ungas initiativ som kreatörer och utvecklare i syfte att vidga kulturbegreppet och vitalisera arrangörskap i hela landet.

För *Riksteatern Dalarna* innebär projektet ökade möjligheter att:

- öka barn och ungas demokratiska inflytande inom folkrörelsen – lokalt och regionalt
- öka deltagandet inom kulturlivet med fokus på scenkonstområdet
- skapa förutsättningar för kunskapsväxling och vitalisering av arrangörsnätet
- stärka folkrörelsens arbete för att nå en yngre målgrupp
- nå nya målgrupper och öka medlemsantalen
- ta fram modeller för barn och ungas inflytande och delaktighet i kulturen
- ta fram modeller för att stärka elevinflytande och stödja länets kommuner i Skapande Skola-projekt
- skapa förutsättningar för att utvecklas till ett Kunskapscentrum för förskola och skola
- skapa förutsättningar för en breddad finansiering
- skapa kompetensöverföring och forskning i samarbete med folkhögskolor och Högskolan
- medverka till stärkt kunskapsutveckling och forskning för barn och ungas inflytande, estetiska lärprocesser och kreativt entreprenörskap
- identifiera behov av utveckling och förnyelse inom scenkonst och kulturområdet

För *Landstinget Dalarna* innebär projektet:

- en regional utveckling inom kulturområdet
- en förstärkt organisationsutveckling med fokus på barn och unga
- en medveten och utökad samverkan med regionala aktörer inom samverkansmodellen
- möjligheter till kvalificerad forskning inom kulturområdet
- en plattform för nationellt och regionalt kunskapsutbyte
- en förstärkt kunskapsöverföring till länets kommuner
- utveckling av för länet nya och effektivare bidragsformer

Bilaga 1

ELEVKULTUROMBUD (EKO) I SKOLAN

Arbetsutkast M. Dristig 130426

(version 1.5)

Denna version 131001

Syfte: Stärka elevinflytandet över kulturen i Dalarnas skolor och skapa en reell kanal in i skolans värld. Detta med hänvisning bl a till projekt Kultur ♥ Skola:s målbeskrivningar, Dalarnas Kulturplan samt Region Dalarnas uttalade mål att vara ”Sveriges bästa ungdomsregion”.

Mål:

- Att innan slutet av 2015 startat pilotverksamhet i minst fem kommuner i Dalarna
- Ett antal kommunala (och regionala) träffar med ElevKulturOmbud och Kommunernas Kultursamordnare har skett
- Säkrat kommunal och regional budget samt struktur inför satsningens fortsättning.

Genomförande: Varje elevråd på skolorna i regionen utser förutom elevrådsordförande och övriga funktioner ett Elevkulturombud (EKO). Detta kulturombud blir länken mellan kommunens kulturtjänstemän (och även i förlängningen även regionens kulturtjänstemän). Uppgiften är att sprida kulturinformation till eleverna men även till skolorna. Viktigt också att skolans personal finns med i denna stöttning så att kulturombudens uppgift inte blir helt övermäktig. Möten med EKO, rektor och kommunens kulturtjänstemän bör alltså också ske på de skolor som detta behövs.

ElevKulturOmbuden bör via kommunens kulturtjänstemän få tillgång till en viss kulturbudget som kan användas i skolorna för kulturverksamhet. Allt för att stärka ombudens roll. Denna budget bör med fördel underställas det lokala elevrådsarbetet alt. öronmärkas under rektorns lokala budget. I de fall rektorerna redan har fått en kulturbudget tilldelad bör en del av denna avsättas till det lokala kulturarbetet.

Den kommunala kulturtjänstemannen kallar ombuden till återkommande träffar där det lokala kulturutbudet diskuteras. Andra exempel på delaktighet kan vara att vara remissinstans i kommunala skapande-skola-projekt, ges möjligheter att recensera det lokala kulturlivet, skapa kommunala kulturprojekt i skolmiljö, medverka på utbudsdagar osv.

De kommunala tjänstemännen uppmuntrar sina lokala kulturombud med t ex någon biobiljett, bok eller liknande varje år. Denna utmärkelse delas ut i samband med t ex skolavslutning. Från kommunal nivå utses sedan ett ombud som (tillsammans med kommunens tjänsteman) medverkar på kulturträffar på regional nivå. Detta som en del i Kultur ♥ Skola-projektet.

På regional nivå planeras t ex utbildningar för alla EKO, regionala satsningar, information om regionalt kulturutbud. Från regionalt håll avsätts medel som de regionala kulturombuden kan förfoga över. Dessa medel ska däremot komma alla skolor i regionen till del. Kan t ex röra sig om planeringen av en stor regional kulturombudsträff, regionala kulturtävlingar samt agera remissinstans på en regional nivå, framtagande av ett regional ”kulturrabatthäfte” till alla EKO osv.

Elevkulturombuden bör också få del av viss utbildning när det gäller elevinflytande, arrangörsskap och kultur. Denna utbildning kan ske på lokal nivå via t ex organisationer som SVEA (Sveriges Elevråd) eller organisationen Sveriges Elevkårer och i samarbete med Kultur ♥ Skola. Eventuellt kan en sådan utbildning förläggas på någon av Landstinget Dalarnas folkhögskolor på sommaren. Likt upplägget med Popkollo.

Förslag på hur satsningen implementeras:

1. Identifiera ett antal pilotkommuner och dess kulturtjänstemän.
2. En referensgrupp skapas med representanter från de olika kommunerna för att stämma av idén. Referensgruppen syftar till att förankra tankarna kring EKO, ge kunskap om kommunala satsningar och strukturer och planera en Delaktighetskonferens där EKO förs fram som en metod för barn/ungas reella inflytande över kulturområdet.
3. Delaktighetskonferens (21 nov) där ytterligare intressenter bjuds in. Konferensen tar upp frågor om delaktighet, elevinflytande och kultur. EKO som modell presenteras och ytterligare intresserade kommuner identifieras. Tankarna kring EKO spikas efter konferensens åsikter i frågan.
4. Avtal med deltagande kommuner skrivs. Viss kommunal och regional budget säkras som kan komma EKO till del (alt. ges EKO inflytande över befintlig kulturbudget som redan idag kommer skolorna till del). Referensgruppen omformas till att endast innehålla personer från de deltagande kommunerna. Projektledare från Kultur ♥ Skola stöttar upp kommunernas kultursekreterare så att lokala EKO-ombud kan skapas på kommunernas skolor. Träffar med rektorer, skolchefer och politiker kan bli aktuellt. Elevråden på skolorna informeras osv.
5. Ge uppdraget till de lokala elevråden och ansvariga pedagoger. Eventuellt utbildas pedagoger/elevråd av någon av elevrådsorganisationerna.
6. Kommunens kultursamordnare stöttar lokala processer (med stöd från Kultur ♥ Skola). Referensgruppen träffas för att dela erfarenheter. Ett antal kommunala EKO-träffar (där elever medverkar) sker med tillhörande mellanarbete. Regionala ombud utses.
7. Minst en regional träff sker med alla regionala ombud. Den regionala träffen ska vara planerad för att ytterligare stärka ombudens roll samt förbereda dessa för medverkan på kommande Delaktighetskonferens (år 2014) där dessa presenterar sig och sitt regionala uppdrag.
8. Referensgruppen utökas med representanter från regionala EKO-ombud och planering av Delaktighetskonferens påbörjas (år 2014).
9. Delaktighetskonferens 2014 går av stapeln.
10. Under 2015 planerar och genomför regionala EKO hela Delaktighetskonferensen själva (med stöd från Kultur ♥ Skola).
11. Processen utvärderas och en permanent implementering säkras.

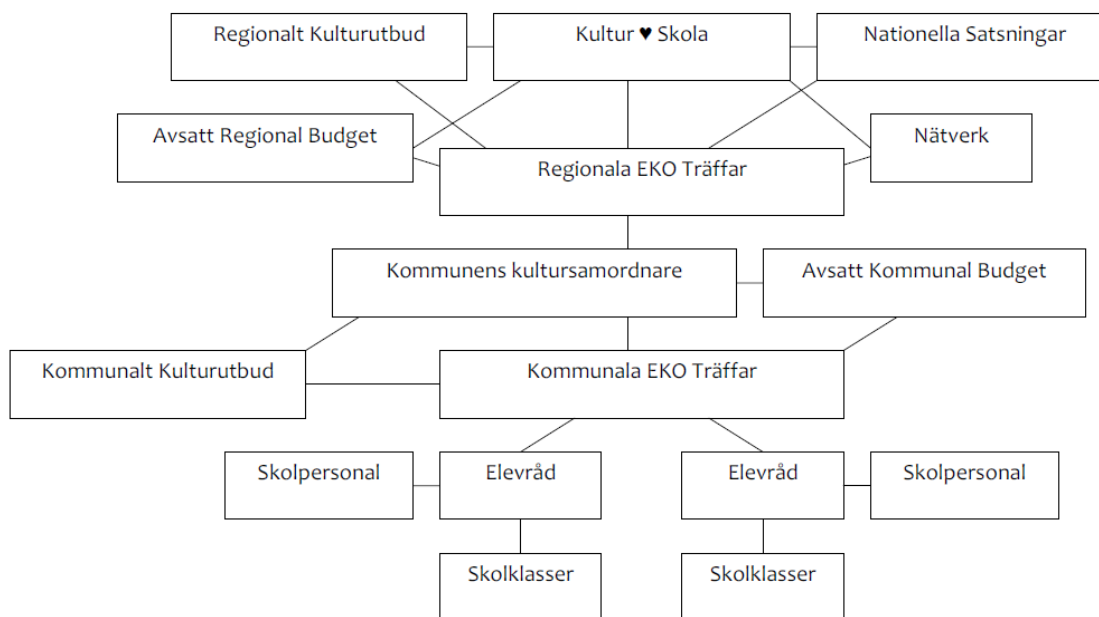
Kommuner (och enskilda skolor) som är intresserade att delta under processens gång ska ges denna möjlighet.

De olika kommunernas egna satsningar kring elevinflytande över kulturen ska tas tillvara. Detta för att inte förstöra redan goda satsningar. EKO på kommunal nivå kan alltså skilja sig åt mellan de olika kommunerna.

Exempel på frågor som bör vara besvarade efter Delaktighetskonferensen 2013:

- Bör de lokala kulturombuden vara t ex minst 12 år för att kunna axla ansvaret? Regionala ombud 15 år? Är denna indelning ens önskvärd?
- Hur många skolor finns det egentligen i varje kommun?
- Kommer kommunernas kulturtjänstemän kunna axla det ansvar som möten med åldersgruppen kräver? Kommer arbetsbördan bli för stor?
- Finns det kulturombud på skolorna idag? Kan dessa kulturombud i så fall bli ett komplement till dessa? Ska skolpersonalen engageras ytterligare?
- Kan man hitta generella riktlinjer som kan ligga tillgrund för ett avtal som skrivs mellan Landstinget Dalarna/Deltagande kommuner?
- Hur integrerar man redan befintliga Kulturombud (vuxna) med EKO? Bör vuxna/barn/unga blandas för att en kunskapsöverföring kan ske eller kommer det minska EKO:s inflytande och leda till att EKO blir kommunal dekoration när det gäller elevinflytande?
- Hur säkras intresset bland skolans pedagoger och rektorer så att dessa kan fungera som ett stöd för EKO utan att det reella inflytandet minskas?

STRUKTURFÖRSLAG

M. Dristig / Kultur ♥ Skola 2013

Skolklasser – Dessa väljer sina elevrådsrepresentanter att representera sin skolklass i det lokala elevrådet.

Elevråd – Skolklassernas samlade demokratiska organ. Elevrådet utser en EKO. Eventuellt utses EKO av intresserade elever på hela skolan. I så fall kan t ex ett separat kulturråd eller liknande bildas på skolan.

Skolpersonal – Personal på skolan som agerar stöd till EKO. Kan vara samma personal som stöttar elevrådsarbetet eller pedagoger med kulturuppdrag. Rektor bör även finnas med i detta för att ge tyngd i uppdraget. Skolpersonal ska inte styra arbetet utan mer finnas med som en stöttande

resurs. Tanken är att hela EKO-upplägget ska ligga bland de högre trappstegen i Delaktighetstrappan.⁶ Detta för att verkligen ta reellt inflytande på allvar.

Kommunens Kultursamordnare – Kommunens kultursamordnare/tjänsteman som har barn/ungdom/kultur i sina arbetsuppgifter. Denna person ingår redan i olika nätverk som kan bedriva arbetet med EKO.

Kommunala EKO-Träffar – Sammanfattas av Kommunens kultursamordnare. Ca 6 träffar anordnas per år där kunskapsutbyte sker när det gäller det kommunala kulturutbudet. En EKO från varje skola medverkar på detta för att sedan kunna förmedla information tillbaka till sitt elevråd/skola. Till träffarna kan det lokala kulturlivet bjudas in. Träffarna kan också vara remissinstans i barn/ungdomsfrågor när det gäller kultur, arrangera gemensamma satsningar på kommunal nivå där flera skolor medverkar, kulturtävlingar osv.

Kommunalt Kulturutbud – Det fria kulturlivet, institutioner, organisationer osv i kommunen och dess nätverk. Detta kommunala kulturutbud brukar ha kontakter med kommunens Kultursamordnare. I detta upplägg får EKO träffa kulturlivet direkt för att på så sätt möta kulturen på en mer strategisk nivå.

Avsatt kommunal budget – En viss kommunal budget avsätts för arbetet med EKO. En dröm vore om EKO-ombuden kan fördela denna på valfri satsning på sin skola. Även medel till större gemensamma kommunala skolkultursatsningar bör avsättas så att EKO kan bedriva ett reellt inflytande på det kommunala kulturområdet.

Regionala EKO-Träffar – Via Landstinget Dalarna och projektet Kultur ♥ Skola så sker träffar med kommunens kultursamordnare och en representant från de kommunala EKO-träffarna. På så sätt borde totalt 30 personer finnas med på denna regionala nivå (15 kommunala kultursamordnare, 15 EKO). Dessa regionala träffar (ca 2 - 4 per år) har till uppgift att ytterligare utbilda EKO, ge insyn i den regionala kulturpolitiken, medverka som remissinstans på landstingsnivå, skapa satsningar som kommer alla EKO till del osv.

Nätverk – Avser kulturnätverk på regional nivå. T ex Ung Kraft, DUNS, Region Dalarna, Riksteatern Dalarna osv. Nätverken bjuds in till de regionala träffarna.

Avsatt Regional Budget – Viss regional budget avsätts för att underlätta de regionala träffarna och dess verksamhet.

Regionalt Kulturutbud – Det regionala kulturutbudet, dess organisationer och satsningar bjuds in till de regionala träffarna för att ytterligare visa på den kulturmångfald som finns.

Nationella satsningar – Här finns bl a Skapande Skola, Riksteatern och satsningar på en mer nationell nivå. Dessa kan presenteras på de regionala träffarna om det finns ett behov av det.

Kultur ♥ Skola – Trepartsamarbetsprojekt mellan Riksteatern, Riksteatern Dalarna och Landstinget Dalarna (Enheten Scen Dans Konst). EKO är en del av detta projekt som löper fram till 31 december 2015.

⁶ Se: "EN SKOLA MED DEMOKRATISK KOMPETENS - Handlingsplan för elevinflytande 2009 utgiven av Elevrådsnätverket i Dalarna (ENID) där denna trappa beskrivs. De högre stegen rör reellt inflytande och självbestämmande till skillnad från Skendemokrati.

ÖVERGRIPANDE AKTIVITETSPLAN KULTUR ♥ SKOLA 2013 - 2015

100 procent projektledning VT 2013	HT 2013	100 procent projektledning VT 2014	HT 2014	ca 60 procent projektledning VT 2015	HT 2015
Projektplanering					
Styrgruppen träffas minst en gång per termin under hela projektet och sammankallas av projektledare					
Blogg via Skolscenen					
D.I.G avslutas som projekt VT 2013 men Kultur Hjärta Skola utvecklar tankarna vidare under hela 2013 - 2015					
Förarbete ang högskolekurs Arbete med Högskolan					
Kartläggning av Dalarnas kultur Rapport klar dec					
EKO-förslag och ref. grupp EKO-förslag till 21 nov Uppdatering av ref. grupp baserat på deltagande kommuner. Fler kommuner tillkommer efter tid. Avtal skrivs med deltagande EKO-kommuner efter första konferensen. Därefter sker lokala och Regionala EKO-träffar. Processstöd till EKO-kommuner under hela projektiden samt utbildning av EKO. Riktlinjer angående Delaktighetsarbetet / EKO					
Planering Delaktighetskonf. Konferens 21 nov Planering Konferens EKO Deltar i program EKO Planerar konf. Konferens EKO Leder konf.					
Hur ska Delaktighet inom Riksteatern / Föreningslivet utökas?					
Undersök utökad finansiering för 2015 Säkra strukturernas fortsättning efter 2015					
Medverka i nätverk					
Idégenerering nya projekt					
Färgkodning: Administration / Projektledning Kultur och Skola Delaktighet och Inflytande					
Slutdokumentation Rapportskrivning					

Mattias Dristig 2013

INBJUDAN TILL DELAKTIGHETSKONFERENS

Den 21 november bjuder Kultur Hjärta Skola in till Delaktighetskonferens om Barn och Ungas inflytande över Kulturutbudet i skolan. Vi kommer att få ta del av lyckade exempel när det gäller elevinflytande, försöka skapa en struktur så att eleverna får ett reellt inflytande över kulturområdet samt diskutera metoder hur vi kan skapa elevinflytande över Skapande Skola.

Konferensen är kostnadsfri för målgruppen i Dalarna och lunch + fika ingår.

PLATS: Cozmoz (Engelbrektsgatan 34-36, Borlänge)

DATUM: 21 november 2013

TID: 09.30 – 16.30

MÅLGRUPP: Kommunernas kultursamordnare (barn/unga), skolornas kultursamordnare, skolledare, skolchefer, politiker, elevrådsorganisationer, intresserade pedagoger, kommunernas demokratiansvariga m fl

ANMÄLAN: Vi måste ha din anmälan före den 4 november. Mer om innehållet och anmälningsformulär hittar du via www.ltdalarna.se/delaktighetskonferens2013

PROGRAM

09.30 **Frukost + Välkomna**

10.00 **Kultur i skolan i samspel med estetiska läroprocesser och Lgr11**
Petra Erkellus, klass- och musiklärare på Söderbaumska skolan

10.30 **Åldersmaksordningen och Elevinflytande**
Jorge Cardona Londoño, bl a Sveriges Ungdomsråd och Rädda Barnens Ungdomsförbund

11.00 **Elevdemokratiarbetet i Örnsköldsvik samt goda exempel från NUNI**
Camilla Larsson, demokratisamordnare från Örnsköldsviks kommun och styrelseledamot i NUNI-nätverket.

11.30 **Elevkulturombud i Trollhättans kommun**
Birgitta Berntson-Årje, kultursekreterare på N3 i Trollhättan.

12.00 **Lunch**

13.00 **Inspirationspass följt av bordsmingel**

Korta presentationer (ca 10 min per punkt) av lyckade satsningar som syftar till att inspirera och vara grund till ytterligare samtal. Därefter bordsmingel mellan dessa:

Om elevråd och skollagen – Mikael Forslin, Regionchef Sveriges Elevkårer

Barnkonventionen som metod – Rikard Rudolfsson och Sommarjobbarna, Borlänge kommun

Rättviks arbete med elevinflytande över skapande skola – Lotten Kluck, rektor Furudalsskolan

Mora och projektet "Om jag fick bestämma" – Mikael Jäderlund, Kulturskolechef

14.30 **Återsamling och presentation av Kultur Hjärta Skolas tankar kring ElevkulturOmbud (EKO)**

15:00 **Arbete i smågrupper och fika**
Arbete i kommunala grupper. Hur vill vi att det ska se ut i just vår kommun? Diskussion om att införa Elevkulturombud på kommunal nivå.

16:00 **Gemensam efterdiskussion**

16.30 **Slut**

Arrangeras av:

Eventuella frågor besvaras av: Mattias Dristig, projektledare, mattias.dristig@ltdalarna.se, 0725 - 204 306